

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

Η ΤΟΓ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ.

Περὶ τοῦ ταξειδίου, τὸ ὁποῖον ἐπεχείρησαν νεωστὶ οἱ Ἄγγλοι πρὸς τὸν Ἀρκτικὸν πόλον, περιέχει μία τῶν ἐφημερίδων τοῦ Βαίμαρ τὴν ἀκόλουθον ἀξιόλογον περιγραφὴν.

Τέλος πάντων διέβη τὰ παράλια τῆς Σκοτίας ὁ θαλεὶς εἰς ἐξέτασιν τοῦ ὀρκτικοῦ πόλου Ἀγγλικὸς στόλος, καὶ μετ' ὀλίγον ἴσως θέλει δυνηθῆναι δημοσιεύσῃ τὰς ἐναφορὰς περὶ τῶν προσδωμάτων ἐν ταῖς ἐμῶς, ἢ ἀκόλουθος περιγραφὴ δὲν θέλει φανῇ εἰς τοὺς ἡμετέριους ἀναγνώστους.

Ὅτι ἡ ξηρὰ τοῦ νέου κόσμου περιζωνύεται ἐξίσου ἀπὸ τὸν Ὠκεανὸν ἀπανταχοῦ, καθὼς ἡ ξηρὰ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, μὴ συνεχομένη μετὰ τὴν τελευταίαν εἰς καθὲν μέρος, δὲν ἔμεινε μὲν πλέον ἀμφιβολία τις, ἐξότου ὁ Κοζάκος Δεσπότης διέπλευσε τὸν Βερίγγειον δρόμον, ὅμως πάντες ἐδόξαζον πιθανόν, ὅτι ἡ Ἀμερικὴ φθάνει τοῦλάχιστον ἕως ἄνω εἰς τὸν Ἀρκτικὸν πόλον, ἂν ὅχι περαιτέρω αὐτοῦ, καὶ ὅτι εἰς τὸ μέρος φανταζόμεθα τὸν Ἀρκτικὸν πόλον, ἐκτείνεται ὄγκος γῆς, σημειούμενος εἰς τοὺς ἀρχαίους Γεωγραφικοὺς χάρτας ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Ἀρκτικὴ ξηρὰ, καὶ τοῦ ὁποῦν ἡ Γροιλανδία ἐνομιζέτο νησιὸν ἐκτεινόμενον ἕως κάτω τῆς 60 μοίρας. Οἱ Ἄγγλοι ἐδοκίμασαν πολλὰκις νὰ περιπλεύσωσι τὸ βόρειον ἀκρωτήριον τῆς Ἀμερικῆς καὶ νὰ προχωρήσωσι εἰς τὸν Βερίγγειον δρόμον, καὶ οὕτως ὁ μὲν Οὐδσὼν ἔφθασε τῷ 1607 εἰς τὸν

ἐξ αὐτοῦ ὀνομασθέντα μυχὸν ἤτοι κόλπον, ὁ δὲ Βελὼτ καὶ ὁ Βαφφίνος ἀνεκάλυψαν τῷ 1616 τὸν Βαφφίνειον μυχὸν, ὁ δὲ Κοὸκ ἐξέτασε περὶ τὰ τέλη τοῦ 17^{ου} αἰῶνος τὸ βορειοδυτικὸν παράλιον τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ὁ Λάνε τὸ βορειοανατολικὸν παράλιον αὐτῆς, ὅμως ὅλοι δὲν εἶχον τὴν τύχην τοῦ Βάσκου, διότι κατὰ μὲν ἄρκτον καὶ ἀνατολὰς ὄρη καὶ κάμποι πάγων ἐμπόδισαν τὴν περαιτέρω προχώρησιν τοῦ τολμηροῦ περιηγητοῦ, κατὰ δὲ ἄρκτον καὶ δυσμὰς δὲν ἐδυνήθη ὁ Κοὸκ νὰ διαβῇ τὸν Βερίγγειον δρόμον· ὅμως ἐξ ὅσων παραθαλασσίου ἐξέτασε, γίνεταί δηλον, ὅτι ἕως εἰς τὸν κόλπον τοῦ Βερίγγειου δρόμου δὲν ὑπάρχει κάμμις ὁδὸς διὰ νεροῦ εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Τὴν αὐτὴν ἐκδοκίμωσεν ἔλαβον καὶ τὰ κατὰ γῆν ταξειδία τοῦ Χεαρνίου καὶ Μακεντζῆ, ἐξ ὧν ἐκεῖνος μὲν διήλθε τῷ 1771 τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀμερικῆς, οὗτος δὲ τῷ 1789, καὶ ἀμφότεροι ἔφθασαν διὰ διαφόρων ὁδῶν εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς περὶ τὸν πόλον θαλάσσης, χωρὶς νὰ εὕρωσι δρόμον τινα διὰ νεροῦ, καὶ ἐκ τούτων τῶν ταξειδίων ἐμάθομεν ἕως πόσον φθάνει ἡ Ἀμερικὴ ἄνω εἰς τὴν Ἀρκτον, ἐπειδὴ ὁ μὲν Μακεντζῆς ἔφθασε μόνον εἰς τὴν 70 μοῖραν, ὁ δὲ Χεαρνίος εἰς τὴν 69°.

Ὁ ὀνομαζόμενος Βαφφίνιος μυχὸς, οἷος ἐνομιάσθη μέχρι τοῦδε, σχηματίζεται ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους ὑπὸ τῆς Ἀμερικανῆς ξηρᾶς, ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου ὑπὸ τοῦ παραλίου τῆς Γροιλανδίας. Ζητεῖται λοιπὸν, ἂν τοῦτο τὸ παράλιον ἐκτείνεται τόσον εἰς τὰ ἄνω, ὥς ἐννοεῖται μετὰ τὸ βό-

ρειον παράλιον τῆς Ἀμερικής, ὃ ἂν, ὡς καὶ πιθανὸν ὑπάρχει τόσον ἐξ ἄλλων, ὅσον καὶ ἐκ τῶν παλιόρουκων τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκ τοῦ δρόμου τῶν καταφερομένων ξύλων καὶ τῶν κητῶν, διαχωρίζει ἀμφοτέρωθεν τὰ παραθαλάσσια πορθμοὶς τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἀποτελεῖ τὴν Γροულανδίαν νησίον τῶντι. Οἱ ἐξετάσαι τοῦ Βαρφινείου μυχοῦ ἐσχεδιάσαν μὲν σαφῶς τὰ περίξ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸ σχεδίου των δὲν ἠθέληεν ὑπάρχει ἀμφισβησία, ὅτι ἡ Γροულανδία συνέχεται μὲ τὴν ξηρὰν, ὅμως δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι αἱ Βρετανικαὶ ἐξετάσεις τῶν παραθαλασσίων ἐγιναν μόνον ἐκ τῶν καρabiών, καὶ μάλιστα ἀπὸ μακράν πως, ἐπειδὴ διὰ τοὺς ἔμπροσθεν τοῦ παραθαλασσίου ἐπισωρευμένους κάμπους πάγων δὲν ἐδυνήθησαν νὰ πλησιάσωσιν, καὶ τοῦ ὁποίου εὐκολον ὑπάρχει νὰ ἠπατήθησαν οἱ Βρετανοὶ νομίσαντες ὡς ἀκρωτήρια γῆς τὰ ἐξέχοντα κομμάτια τοῦ πάγου ἢ ἐνὸς νησίου, καὶ ὅτι τὰ διάφραγμα τὰ θαλασσῶν (σουνδα), οἷον τὸ στενὸν τοῦ Ἰακ. Λαγκασέρου, τὸ τοῦ Ἀλδερμάν Jones κτ. δὲν ὑπάρχουσι κόλποι γῆς, ἀλλὰ τῶντι ζομάτα θαλάσσης, ὥπως κρυμμένα μεταξὺ μικρῶν νησιῶν καὶ βουνῶν πάγου, ἐν ᾧ πρὸς τοῦτοις ταῦτα τὰ ζομάτα κεῖνται σχεδὸν ὑπὸ τὸ ἴδιον πλάτος μὲ τὰ μέρη, ἐνθα ὁ Χεάρνιος καὶ Μακεντζῆς ἵδον τὴν περὶ τὸν πόλον θάλασσαν, καὶ ὅτι μεταξὺ τούτων τῶν μερῶν καὶ τῶν ζενῶν τοῦ Λαγκασέρου ὑπάρχει μικρὸν μόνον ἀπέστημα, διοριζομένων τούτων μὲν ὑπὸ τὴν 289' μίλους, ἐκείνων δὲ ὑπὸ τὴν 265'. Ὅθεν δὲν εἶναι πιθανόν, ὅτι ἡ Ἀμερικὴ συνέχεται μὲ τὴν Γροουλανδίαν διὰ τῆς μικρᾶς ἐκτάσεως γῆς, ἀλλὰ μᾶλλον πιθανώτατον, ὅτι ἐνταῦθα ἡ περὶ τὸν πόλον θάλασσα ἐνώνεται μὲ τὴν Βαρφινεῖον θάλασσαν, καὶ ὅτι, εἰ δὲν ἐμποδίζεν ὁ πάγος, ἦτον δυνατὸν νὰ διαπλεύσῃ τις εἰς τὸν Βερίγγειον δρόμον. Τούτων λοιπὸν τὸν δρόμον θέλει ἀκολουθήσῃ τὸ ἐν μέρος τῆς Βρετανικῆς ἐκστρατείας, ἥτοι τὰ καρabiὰ Ἀλίσανδρος καὶ Ἰσαβέλλα ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ καπιτάνου Ρός καὶ χιλιάρχου Πάρρυ.

Τὸ δευτέρου μέρος ταύτης τῆς ἐκστρατείας, ἥτοι τὰ λοιπὰ δύο πλοῖα Τρέντ καὶ Δωροθέα, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ καπιτάνου Βουχάν καὶ χιλιάρχου Φραγκλίνου, εἶναι τούτουθεν διορισμένα νὰ τολμήσωσι τὸ μέγα τόλμημα, τὸ νὰ πλεύσωσι διὰ πέραν τοῦ Πόλου, καὶ διὰ τούτου τοῦ δρόμου νὰ φθάσωσιν ὁμοίως εἰς τὸν Βερίγγειον δρόμον. Ἐνταῦθα τὸ πᾶν ἐξήρτηται μὲν ἐκ τούτου, ἀνδραῖς εὐρωσὶν ἀντικτὴν θάλασσαν, καὶ ἕως πόσῃ ἄνω ἐκτείνονται τὰ παραθαλάσσια τῆς Γροουλανδίας. Ταῦτα τὰ καρabiὰ θέλουσι σαθῇ κατὰ πρῶτον μὲν εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀνατολικῆς Γροουλανδίας, καὶ θέλουσιν ἀγωνισθῇ νὰ μᾶς δώσωσι διασώφισιν περὶ ταύτης τῆς αἰνιγματώδους χώρας, εἴτα δὲ θέλουσιν ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον των εἰς τὴν Σπατζβέργην, καὶ ὅπισθεν τούτων τῶν τριῶν νήσων, τῶν ὁποίων τὰ σχέδια γινώσκουμεν ἀκριδῶς πως, καὶ τὰ ὅποια φθάνουσιν ἕως τῆς 81°, θέλουσιν ἐμῇ εἰς τοὺς ἀγνώστους δρόμους τοῦ Πολικοῦ Ὠκεανοῦ, ἐνθα ἴσως κἀνέῃς ἀλιευτῆς τῶν κητῶν δὲν ἐπροχώρησεν μακροτέρω ἢ ἕως τῆς 84°. Ὡς ὥδε φθάνει ἡ Γεωγραφικὴ ἡμῶν γνώσις· ὡς τόσον, εἶναι πιθανώτατον, ὅτι ἡ τὸν πόλον περιζωνοῦσα θάλασσα δὲν ἔχει πάγον, καὶ ὅτι τὰ καρabiὰ δύναται νὰ διαπλεύσωσιν ἀκωλύτως μεταξὺ τῶν δύο συνόρων τοῦ πάγου.

Διὰ ταύτην τὴν ἰδίαν διευκύνουσιν τῶν βουνῶν τοῦ πάγου γίνεται πασιδῆλον, διὰ τὴν δὲν ἠθέλησαν πλέον νὰ δοκιμάσωσι νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν Βερίγγειον δρόμον ἐκ μέρους τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἥτοι περὶ τὴν Σιβηρίαν. Ἐπειδὴ τὸ περισσότερον μέρος τῶν ὄγκων πάγου, τῶν σκεπαζόντων τὴν περὶ τὸν πόλον θάλασσαν συσσωρεύεται εἰς τὰς ἐκβολὰς τῶν μεγάλων ποταμῶν, τῶν διαρρέοντων τὴν Σιβηρίαν, καὶ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ὠβ, Ἰενισάϊ, Λένα κτ., καὶ καταβαίνει ἀπὸ τὰ παραθαλάσσια τῆς Σιβηρίας κατ' ὀλίγον εἰς τὸ πέλαγος, τοῦ ὁποίου ἡ παντοεινὴ κίνησις καὶ τὰ ἀλατῶδη συστατικὰ μέρη ἠθέλον ἐμπο-

δίσῃ νὰ παγώσῃ. Οὗτοι οἱ ὄγκοι πάγων ἐγκαταλιμπάνουσι τὴν περιζωνοῦσαν τὴν Σιβηρίαν θάλασσαν τὸν Σεπτέμβριον, ἐνθα ἀρχινοῦσιν ἤδη οἱ Ἰσημερινοὶ ἄνεμοι, καὶ ἀρχῶν ὅλος ὁ περὶ τὸν πόλον τόπος νὰ καταδυθῇ εἰς τὴν πολυχρόνιον νύκτα τοῦ. Ὅθεν εἰς μόνον ἀρμοδιώτατα θέρη δύναται τις νὰ δοκιμάσῃ τὸν δίσπλου κατὰ ταύτην τὴν θάλασσαν, καὶ ἐξ ὅτου ὁ Βάρνερς καὶ Χεεμσκέρκ ἀπέτυχον εἰς ταύτην τὴν δοκιμὴν, φαίνεται ὅτι μόνον εἰς τοὺς φονεύοντας τοὺς θαλασσίους σκύλους καὶ αἰεῖς Ρώσσους ἐγκαταλιμπάνουσι τὸ πλεῖον εἰς ταύτην τὴν θάλασσαν.

Οἱ Εὐρωπαῖοι, καὶ μάλιστα οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Γάλλοι ἐδοκίμασαν αὐθις καὶ αὐθις νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς, ἀλλ' ἕως τῶρα οἱ θερμότεροι καὶ τολμηρότεροι περιηγηταὶ ἀπήντησαν ἀνυπερβλήτα ἔμποδα, καὶ τινὲς αὐτῶν μάλιστα εὐρήκαν τὸν θάνατον εἰς ἀνταμοιβὴν τοῦ ζήλου των. Ἐν τῶν πρωτίτων προσβλημάτων τῶν Γερμανῶν, τὸ ὁποῖον ἡγάπων νὰ λυθῇ, ὑπῆρχε τούτο, τὸ νὰ προσδιορισθῇ κατ' ἀκρίβειαν, ποῖος ἐκ τῶν ποταμῶν, ὅσοι ἔχουσι τὰς ἐκβολὰς των εἰς τὸ δυτικὸν παραθαλάσσιον τῆς Ἀφρικῆς, ὑπάρχει ὁ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὀνομαζόμενος Νίγερὸς ποταμός. Οἱ πλεον βόρειοι ποταμοὶ ἐθεωρήθησαν κατὰ διαδοχὴν ὡς ὄντες οὗτος ὁ ποταμὸς Νίγερὸς, ὅμως ἀπῆλθε μετ' ὀλίγον αὐτὴ ἡ δόξα, καθὼ ἐπιστηριζομένη εἰς μαρτυρίας ἀναποδείκτους ναυτῶν, οἱ ὅποιοι πραγματεύονται μὲ τὴν χρυσὴν κόην, καὶ τῶν ὁποίων τὸ συμφέρον ἀπῆλθε νὰ μὴ δείξῃ τοὺς τόπους, ἐνθεν ἐλάμβανον τοὺς θησαυροὺς των.

Ὁ ποταμὸς Κόγγος ὑπάρχει ὁ ἐσχατος πάντων, τὸν ὁποῖον ἐνόμισαν ὡς ὄντα τὸν ποταμὸν Νίγερων· ἡ ὀξύτης τῆς ροῆς αὐτοῦ καὶ ὁ μέγας ὄγκος τῶν ὑδάτων του ἔπρεπε νὰ παρακινήσῃ τοὺς περιέργους νὰ υποθέσωσιν, ὅτι οὗτος ὁ ποταμὸς εἶχε μεγάλην ἔκτασιν μήκους, καὶ τὴν μᾶλλον, καθότι

ἡ ἐξάμισις ὑπάρχει μεγάλη εἰς τὰ σχεδὸν ἰσημερινὰ μέρη, τὰ ὅποια διαρρέει. Ἡ Ἀγγλικὴ διοίκησις ἀπεφάσισε τῷ 1816. νὰ στείλῃ καρabiὸν τι ἐλαφρὸν διὰ νὰ πλεύσῃ τὸν Κόγγον ὅσον τὸ δυνατόν εἰς τὰ ἄνω, καὶ τοῦτο τὸ καρabiόν, τὸ ὁποῖον παρωνομάσθη Κόγγος, ἐκινήθη τὸν Μάρτιον. Ἐν ταῦτῳ, ἄλλο καρabiόν ἐστάλη εἰς τὸν ποταμὸν Γαμβίαν, διὰ νὰ πλεύσῃ ὁμοίως ἄνω αὐτοῦ, καὶ ν' ἀγωνισθῇ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸ πρῶτον εἰς διορισμένον τι ὕψος.

Τὸ τελευταῖον καρabiόν δὲν ἐκτέλεσε τὴν ἔνταλσιν προσαγνῇ, ἀλλὰ διέτρεψεν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Γαμβία, ἐν ᾧ τούτουθεν τὸ πρῶτον καρabiόν ἀνέπλευσε τὸν Κόγγον ποταμὸν, ἀν καὶ ὀρμητικώτατον, ἕως 200 ἁρῶν σχεδὸν εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς χώρας, ὅτε ὅμως βλέπων ὁ καπιτάνος μεγάλας δυσκολίας διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα, ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ διὰ ξηρᾶς διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὰ φαινόμενα εἰς τὸν Ὀρίζοντα ὑψηλότερα ὄρη, καὶ προμηθεύσας ἑαυτὸν καὶ τοὺς 40 μετ' αὐτοῦ ἀνθρώπους μετ' ζωοτροφίας 20 ἡμερῶν, καὶ ἱκανὸν μπαρῶντι διὰ τὰ ἄγρια πτηνὰ, διέσχῃ χώραν ὑγιεινοτάτην μὲν, ὅμως ἀκατοίκητον, χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ τετράποδα ἢ πτηνὰ, καὶ περιπατοῦντες δύο ἐβδομάδας κατ' εὐθείαν καὶ βλέποντες ἑαυτοὺς ἔτι μακρὰν ἀπὸ τῶν βουνῶν, ἔκριναν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ καρabiόν, ἐπειδὴ αἱ ζωοτροφίαι ὀλιγόγευσαν πολλὰ, καὶ ὁ ὑπερβολικὸς καύσων, ἡ ἀθυμία, καὶ ἡ ἑλλειψις τῆς ἀναγκαίας τροφῆς προὔξινυσαν εἰς τοὺς περιηγητὰς τόσῃν ταιπωρίαν, ὥστε οἱ περισσότεροι ἀπέθανον καθ' ὁδόν, καὶ μόνον 5 - 6 ὑπέσχεσαν εἰς τὸ καρabiόν εἰς ἐλεεινοτάτην κατάστασιν φυσικῶς τε καὶ ἡθικῶς, καὶ κἀνέῃς δὲν ἤμπορε νὰ περιγράψῃ τὰ ὅσα ἶδε, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅλοι ἀπέθανον. Κατὰ τύχην ὅμως, ἔφερον μετ' ἑαυτῶν τὰς χειρογράφους ἀναφορὰς τῶν ἀποθανόντων συντρόφων των, αἱ ὁποῖαι πλήρεις οὖσαι περιεργείας, θέλουσιν ἐκδοθῇ ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴν διοίκησιν. Ὁ Κόγγος ἀνεχώρησεν

ἀπὸ τὰ παραθαλάσσιον τῆς Ἀφρικῆς τὸν Σεπτ. 1816, ἄρξαεν εἴτα εἰς τὴν Βρασιλίαν, καὶ προμηθευθεὶς μετ' ζωοτροφίας, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1817. ἔτους.

Νέον ταξιδίου θίλει ἐπιχειρηθῆ μετ' ὀλίγου πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς πηγῆς τοῦ Νιγέρου, καὶ πρὸς τοῦτο διακρίσθη ὁ καπιτάνος Γράϋ, ἐκ τοῦ Ἀγγλοαφρικανοῦ σώματος. Αὐτὸς θίλει ἀκολουθήσει τὴν ῥοήν τοῦ Γαμβία ποταμοῦ, εἴτα δὲ θίλει πλεύσει τὸν Νιγερὸν ὅσον τὸ δυνατόν κάτω, καὶ ἐπιστρέψει διὰ τοῦ παραθαλάσσιου τῆς Γουϊνέας. Οὗτος ὁ ὀξυωματικὸς ἔμαθε τὴν διάλεκτον τῶν Ἰαλόφρων (Νιγρῶν μεταξὺ Σενεγάλ καὶ Γαμβία), καὶ ἔχει πολλὰ ἄλλα, ἀνογκαῖα εἰς περιηγητὴν, προτερήματα. Κατὰ τὰς τελευταίας εἰδήσεις ἐπερίμενε μόνον ὕλογα καὶ μουλάρια ἀπὸ τὰ νησιά τοῦ πρασίνου ἀκρωτηρίου, διὰ νὰ κινήθῃ εἰς τὴν περιήγησίν του.

Δύο Ἀγγλοι, ἐκ λαμπρῶς καὶ πλουσίας φαιμίας, οἱ κύριοι Pitchie καὶ Marryat, ἐκινήθησαν πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὰ παρίσιον εἰς τὴν Τριπολίαν, ἔνθεν μελετῶσι νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Μουρσουκ, τὴν μητρόπολιν τοῦ Φεσσάν, καὶ ἐντεῦθεν διὰ Βουρνού καὶ Χουσασά εἰς τὸ πολυθρύλλητον Τομπουκτού. Οἱ πρῶτος αὐτῶν, πρῶτον σηκρετάριος τοῦ ἐν Παρισίοις Ἀγγλικῷ πρέσβειος, κυρίου Καρόλου Στουάρτ, διακρίσθη Ἀγγλικὸς ἀντικίνσουλός εἰς τὸ Μουρσουκ, καὶ πρὶν ἢ μισεύσῃ, ἐθεβαίνωσεν αὐτὸν ἐκ νέου ὁ Δεῖς Τριπολίως νὰ ὑπερασπισθῇ αὐτὸν ἕως εἰς τὸ Μουρσουκ, ἔνθα φθάσει ἡ δύναμις τῆς διοικήσεώς του. Τὰ συχνὰ καρδάνια μεταξὺ Μουρσουκ καὶ Μπουρνού θέλουσιν ευκολύνει, καθὼς φαίνεται, τὸ ταξιδίου του ἀπὸ τὰ Φεσσάν εἰς τὸ μέγα βασίλειον τοῦ Μπουρνού, τὸ ὅποιον μόνου ἀρκεῖ νὰ ἐλκύσῃ ἐπὶ πολὺν καιρὸν τὴν περιέργειαν τοῦ παρατηρητοῦ. Ὁ δὲ κύριος Μάρρυατ, υἱὸς πλουσίου τινος, ἀγέντου διὰ τὴν Τρι니다δ καὶ μέλους τοῦ παρλαμέντου, μόλις ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς του τὴν ἄδειαν εἰς ταύτην τὴν περιήγησιν, καὶ ἡ Βρεττανικὴ

διοίκησις, διὰ νὰ κόμῃ τὸν πατέρα νὰ σέρῃ, τὸν ἐπροσέδασε καπιτάνον εἰς τὸν Ἀγγλικὸν στόλον.

Ὁ περιήγημος Ἰσπανὸς Βαδέας, ὅστις περιηγεῖτο τὴν Αἴγυπτον, διὰ προσωγῆς τοῦ Βοναπάρτου, ὑπὸ τῷ πλασῶ ὀνόματι Ἀλῆ Μπέης, καὶ ἐξέδωκε πρῶτίνος καιροῦ τὴν περιήγησιν εἰς τὴν Βαβυλίαν, Αἴγυπτον, Ἀραβίαν κτ., ἐκινήθη πρὸ ὀλίγου εἰς νέον ταξιδίου. Πού, δὲ, ἀγνοεῖται, πλὴν νομίζουσιν, ὅτι ὑπῆγε πρὸς τὸν πασιὰν τῆς Αἰγύπτου.

Ὁ κύριος Bowdich καὶ ἄλλοι τινὲς ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Coast - Castle ἐπροχώρησαν εἰς τὴν χώραν Ἀσανσεας, ἔνθα ὑπεδέχθησαν καλῶς, μετὰ τινα ἀντίξασιν ἐκ μέρους τοῦ κυρίου Deandels, πρῶτον μὲν εἰς δουλεύειν ἐκ μέρους τοῦ Βοναπάρτου, ὡν δὲ παριστάτος τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Ὁλλανδίας καὶ Βελγικῆς. Διὰ μέσου αὐτῶν ἦλθον εἰδήσεις ἄξιας περιεργείας, αἱ ὁποῖαι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀποκαθιστῶσι, καθὼς δοξάζουσι, πιθανώτερον τὸ θάνατον τοῦ περιήγημου Μαύγγο Παρκ, παρὰ πᾶσαν ἄλλην εἰδήσιν. Ὁ κύριος Bowdich ἀπύνησε μερικοὺς πραγματευτὰς Ἀφρικανούς, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχον εἰς τὴν Χουσασάν, καὶ ἐπὶ τῇ ὁδοῦ, ἔνθα ἦσαν ἐκεῖ, ἰδὼν ὄνθρωπον τινὰ λευκὸν καταβαίνοντα τὸν Νιγερὸν ἐν μεγάλῳ πλοίῳ μετ' ἄλλων τινῶν ὅλων μαυρῶν, καὶ ὅτι μαθὼν ὁ βασιλεὺς τοῦτο, ἐξεῖλε παρευθὺς μερικοὺς, διὰ νὰ τὸν καταπέσωσι νὰ ὀπισθοδρομήσῃ καὶ νὰ τὸν προειδοποιήσωσιν, ὅτι εἰν προχωρήσῃ μακρύτερον, θίλει ἀφανισθῇ ἀπὸ τοὺς καταβράκτας, ὅτι ὅμως ὁ λευκὸς παρεξήγησεν τοὺς σκοπούς τοῦ βασιλέως, ἐπέμεινεν εἰς τὸ ταξιδίου του, διὰ τὸ ὅπου ὁ βασιλεὺς ἐξεῖλε στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔφερον, μετὰ τινα ἀντίξασιν, εἰς τὴν Χουσασάν, ἔνθα ἐκρατήθη δύο χρόνους, καὶ ἀσθενήσας ὑπὸ πυρετοῦ, ἀπέθανε. Δὲν ἔχομεν καμμίαν μὲν ἀπόδειξιν, ὅτι οὗτος ὑπῆρχεν ὁ Μαύγγο - Παρκ, ἢ ὁ σύντροφός του χιλιάρχος Μαρτίνος, ὁ ὕστατος πάντων ἐπιζήσας ἐκ τῆς ἐκστρατείας, ὅμως ἐκ πολλῶν αἰτίων ὑποθέτουμεν, ὅτι κανεὶς ἄλλος Εὐρωπαῖος δὲν ἠμπορεῖ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς, οὔτε δὲ νὰ εὐρεθῇ εἰς τοιαύτην κατάστασιν.